nec kőnyőrőgiőn, nem léſſen a-
zokra eſső.
18 l Ha Ægyptuſnakis háza né-
pe fel nem menend, ő reiáiokis
nem léſſen eſső, és léſſen ő raytoc
az az büntetés, mellyel az WR
meg bünteti mind az pogány né-
peket, kic fel nem iőnec az ſáto-
ros innepnec meg ſienteléſére.
19 Ez léſſen Ægyptuſnac, és
minden népeknec büntetéſec,
mellyec fel nem iőnec az ſátoros
innepnec meg ſienteléſére.

l: Ægyptuſban nem léſſen eſső, hanem a Nilus folyo vitnec arad va neduesiti és ſiroſitya meg az földet, mikor azért azt mondgya hogy Ægyptusbannis nem léſſen eſső, azt ielenti hogy közöttöc nagy ſzükſeg lenne, és meg foztatnánac azoktól az miuel eleteket taplallyác.

20 m Azon az napon meg az lo-
uaknac fékekennis ez irás léſſen,
Iſtennec ſienteltetett: és léſnec
az vasfazekac az WR házában,
mint az óltár elött való meden-
tzéc
21 Es minden vas fazéc Ieruſá-
lemben és Iudában az Seregkenec
WRánac ſienteltetic, és el iőnec
mindenec az kic áldozni akarnac
és elő veſnec azokban és főznec
benne, és nem léſſen többé Cana-
neus n az Seregeknec Wránac há-
zában azon az napon.

m: Azt akaria czac mondani az Prophéta ez verſben, hogy mindenec el valtoztattyac az ő termeſzeteket, hogy Iſten tiztele tire ſienteltesſenec.

n: Az az, tizta léſſen az anya ſzent Egyház, meg tiztittatic minden vndokſágtól.

Zacharias kőnyuénec vége.

MALACHIAS.

Miuelhogy az Iſtennec népe, minec vtánna az 70. eſztendeig való Babyloniabéli fogſágbol haza iöuén, az Templomot és az várost meg epitettéc vólna, az ő elébbi gonoſz elctekkben ſemmi változáſt nem töttenec vala, és czac hiába oſtoroztattac vala meg az nagy fogſággal. Azért Iſten ez Prophèta által panaſzolkodic az ő hálá adatlanſágokról, és az ö ſoc gonoſſágokat elö ſzámláluán, mind az papoknac gonoſſágockal egybe, kiknec az Iſteni tiztteletre keués gondgyoc vala, és az ö gonoſz példáiockal az köſſégetis meg botránkoztattyác vala: inti öket pœnitentiára, mind igereteckel, mind fenyegetéſeckel.

ELSŐ RÉSZ.

Előſzer Iſten az Prophéta áltál ſzemekre hannya az ő népénec az mingemő ió tetemennyel vólt ő hozzáioc. Az vtán panaſzolkodic az ő hálá adatlanſágokról, hogy nem tiztelic őtet vgy az mint kellene.

1
AZ WR beſiédénec terhes Prophétiáia Izrael ellen, az Malachias által.

2 Szerettelec titeket azt mondgya az WR: és azt kérditec. Miben mutattad hozzánc való ſzerelmedet? Auagy nem attyáfia valaié Eſau Iácobnac azt mondgya az WR, az Iácobot pedig ſzerettem.

3 Eſauot pedig gyűlőltem, és az ő lakó hegyeit puſztáuá töttem, és az ő örökségét ſárkányoknac barlangiáuá.

4 Ha azt mondandgya Edom, el fogyátkoztunc, de tériunc meg és eppitſűc meg az mi puſztainkat, azt mondgya az Seregeknec WRa, ők eppitenec de én el rontom: és ezt mondgyác ő nékic, Iſtentelenſégnec határa az ti határotoc, és olly nép ez, mellyre az WRnac őrőcké való haragia vagyon.

5 Mellyet az ti ſzemeitec meg látnac és ti magatoc azt kezditec mondani: fel magaztaltatot az WR az Izraelnec határában.

6 Az fiu tizteli az atyát és az ſzolga az ő Wrát, Ha én atyátoc vagyoc, hól az én tizteſſegem? és ha én WR vagyoc, hól az én félelmem? ezt mondgya az Seregeknec WRa ti néktec ti papoc, kic meg vtállyátoc az én neuemet, és azt mondottátoc, miben vtáltuc meg az te neuedet?

Elsőuetke az népnec hogy nem iol áldoznac és nem az iſten töruénye ſzerint mint az kőuetkezendő verſekben mondgya.

7 Kic az én óltáromra fertelmes kenyeret a hoztoc fel, mégis azt mondottátoc, miben ferteztettűnc meg tégedet? ebben: mikor azt gondollyátoc hogy az Wrnac aztala vtalatos. b

a: Az az ollyat mellyet iſten meg tiltott, és nem paranczolt.

8 Ha vac oktalan állatot viſzeſz az áldozatra, nem gonoſzé az? és ha ſántát vagy benát viztec, nem gonoſzé: Vigyed azt az te külső feiedelmednec, láſſad ha ió ne uen véſzi töled, vagy ha ió ſzemmel lát tégedet, azt mondgya az Seregeknec Wra.

b: Az az, ezzel ferteztetéc meg, mert azt gondollyátoc, nem oly méltoſágos az Iſteni ſzolgalat, hogy valaztaſt kellene tenni az áldozatra való állatokban.

9 c Moſtan annac okaért könyörögietec az Iſtennec hogy könyörüllyön raytunc, miuelhogy ti ezt miuelteteс, vallyon reiá tekinté valamellitekre, azt mondgya az ſeregeknec Wra.

c: Az az, Miuelhogy illyen gondolatban valtoc Iſten felöl, laſſátoc mit haſznaltoc vele.

10 d Kitſoda az ti közzűletec az ki ingyen bé zárlana az Templumnac aytáit? Auagy az én óltaromon ingyen áldoztoké, nem keduellec titeket azt mondgya az Seregeknec Wra, és az áldozatot az ti kezetekből nem keduelem.

d: Az az, Ninczen ti közzűletec oly, az ki nékem ingyen ſzolgalna mindenűtt kelioltötten.

11 e Mert nap kelettől fogua nap nyugatig nagy az én neuem az pogányoc között, és minden helyen ió illatú füſtuel áldoznac nékem, mert nagy az én neuem az pogányoc között, azt mondgya az Seregeknec Wra.

e: Ertelmez, Miuelhogy nem az én akaratom ſzerint áldoztoc nékem, nem kell az ti áldozatto c, Mert mindenűtt ez vilagon, még az pogányokis áldoznac nékem lelki áldozatockal igaz hitnec általa.

12 Ti

f: Az az, annac okáert nem kedues az ti áldozat toc, mert az én áldozatimti előttetec båcztelenec és azt mondgyátoc hogy nem kell az áldozatokra való barmokban válogatni.

12 f Ti pedig meg ferteztettétec
azt', mikor azt mondgyátoc, az
WRnac aztala meg ferteztetett,
és annac az ő iöuedelme vtálatos
eledel.
13 g Es azt mondottátoc: Imé
mint fáradánc, és suhaytottátoc
az áldozat mellett, annac felötte
vadaktól meg ssaggatott állatot,
sántát, és betegest hoztatoc né-
kem, és áldoztatoc Minháual, a-
uagy kedueſé ez az ti kezetekből,
azt mondgya az WR.

g: Az kép mutatoc beſzéde, kic az Isteni ſolgalatot farátſagnactar tottac.

14 Atkozot pedig az ollyan ál-
noc ember, kinec mikor az ő iu-
hai között hím bárány vagyon, és
fogadást téssen, áldozic hituán
báránnyal az WRnac, Mert nagy
király vagyoc én, azt mondgya az
seregeknec WRa, és röttenetes
az én neuem az pogányoc között,

II. Réſz.

Feddi az Prophéta az papokat hogy az ő tiztekben nem igazan iarnac el, és az regi Aaron paptól igen el tauoztanac, és ő hozzáioc kepest az népis gonoß, feddi touabba arrulis hogy meg nem elegeduen egy feleſeggel, az Isten töruénye ellen többet vennénec.

1.

" Tudni illic, Az Isteni tiztelet felől.

1 MOstan azért ti reiátoc
néz ô papoc, ez paran-
czolat."
2 Ha nem engedendetec, és ha ssi
uetec sserint nem adtoc ditsőséget
az WRnac neuénec, azt mond-
gya az Seregeknec WRa, átkot
botsátoc ti reiátoc, és az ti áldás-
tokat meg átkozom, sőt megis
átkoztam azokat, miuel hogy ssi-
uetec sserint nem figyelmeztec én
hozzám.
3 Imé én meg veztem az ti vet-
ni való magotokat, és ganéial bę
kenem az ti ortzáitokat, az ti al-
dozatotoknac ganeiáual: és min-
denestől fogua ganéiuál bę keuer-
tec léßtec.
4 a Mert tudgyátoc hogy én ad-
tam néktec ez paranczolatot,
hogy nékem kötésem légyen az
Leui nemzetségéuel, azt mongya
az Seregeknec Wra.
5 Es hogy nékem kötésem vólt
azzal, életnec és békeségnec köté-
se, és adtam néki az én félelmem
felöl való töruént, és félt engemet
és én elöttem meg alázta magát.

a: Az az, Ennec okáert büntetlec meg mert ti iol tudgyatoc az töruént, és tudgyátoc hogy nékem kötésem vólt az Leui nemzetségeuel az én tiszteletem felől.

6 Az igasságnac töruénye vólt
az ő ssáiában, és álnokság nem ta-
láltatott az ő aiakaiban, békeség-
ben és egyenességben iárt én ve-
lem, és sokakat meg tęritet az
álnokságból.
7 b Bizonyára az papnac aiakai
őrizic az tudománt, és ő töle kér-
denec töruént, mert az Seregek-
nec WRánac kőuete.
8 De ti el haylottatoc az vtról,
sokakat meg botránkoztattatoc
az töruényben, fel bontottátoc
az Leuiuel való kötésemet, azt
mondgya az Seregeknec Wra.

b: Az az, Tiztec ez az papoknac, hogy az kösseget tanitsác az töruennec igaz ertelmere.

9 De énis ssidalmatosocká tötte
lec titeket és vtálatosocká az e-
géss nép előtt, miképpen hogy
nem tartottátoc meg az én vtai-
mat, hanem fel emeltétec" ortzá-
tokat az töruény ellen.
10 Vallyon s-nem mindnyáián
egy atyánc vagyoné minékünc ?
Auagy

2.

" Masodic vettec, hogy idegen feleſegeket vöttec.

c: Azoknac beſedec kic magokat mentic vala hogy idegen feleſegeket vöttec vala, biſem vgy mond egy atyanc volt, egy Istenől teremtettőnc, egy termeſetűnc, tehat ſem Istennec ſem embernec ezzel boſſut nem töttűnc hogy idegen feleſeget vöttűnc,

Auagy nem vgyan azon egy Isten
teremtetté minket? miért tsallya
meg tehát d kiki az ő felebarát-
tyát hogy az mi atyainknac köté-
seket meg ferteztetnőc?

d: Az az, miért mongyac hóg meg tsallyuc az mi felebaratinkat, és áſſőuetſeg ellen czelekedűnc.

11 Hitetlenűl czelekedett az Iu-
dah, és vtálatosság lett Izraelben
és Ierusálemben: miuel hogj meg
ferteztette Iudah az WRnac
Sanctuariumiát, hogy ſierette és
feleségűl vötte magánac az ide-
gen Isten leányát.

12 El vezti az WR az illyen em-
bert az ki ezt czelekeſiji, mind az
ki inditóia mind à ki tselekedőie
az Iacobnac sátorából, és az ki ál-
dozatot viſien fel az seregeknec
WRánac. e

e: Az az: nem czac az kőſseget bűnteti meg az isten, hanem az papokatis, kic az istennec aldozni ſoktac.

13 f Eztis czelekedtétec másod-
ſior, hogy köny húllatással, siráſ-
sal, kesergéssel bę töltenétec az
WRnac óltárát, annîra hogy töb-
béne tekintsen Isten az áldozatra
és ne vegye el kezetekből az ió
akaratot.

f: Az az, ezzeis az isent meg bantottatoc, hogy á ti elebbi feleſegetoket el hagyuan, az isten oltara előtt azoc ſirtua panaſolkodnac.

14 Es azt kérditec, vallyon mi-
ért? Annac okaért, mert az WR
lött g tanu bizonſágot te közöt-
ted, és az te ifiuságodnac felesége
között, mellyet te meg czaltál ho-
lott ő társod, és te hozzád ſiőuet-
séggel ſierkéztetett feleséged vól-
na.

g: Az az, Isten ſerzet bennetecket egybe, te pedig azt el hagyuan maſt vőtel feleſegűl.

15 h Mert nem éggyé töttejé (az
férfiat és asſſoni állatot) holott
minden lelkes állatoc ő hatalmá-
ban vólnánac? Miért pedig ég-
gyé? hogy azoc által ſiaporodnéc
az Isten magua. Annac okaért ól-
talmazzátoc meg lelketeket, és az
ti ifiuságtoknac felesége ellen ne
vétkezzetec.

h: Az az: noha minden lelkek nec attyais külömben czelekedhetett volna, de nem czelekedett, hanem azt akarta hogy ketten egyenec egy teste vére.

16 i Ha meg gyűlőli valaki fele-
ségét, boczássa el, azt mondgya az
Izraelnec Wra Istene: De fedezi
az ő kegyetlenségét vgy mint pa-
lásttal, azt mondgya az seregeknec
WRa. Azért őrizzétec meg lel-
keteket és ne czalárdkodgyatoc.

i: Nem azért mondgya ezt hogy az ő feleſegeknec el hagyaſat iovua hagyna, mellyet isten ſoha iova nē hagyot, hanem hogy meg mutassa azt, hogy kiſſeb bűn el boſatni ha nem ſereti, hogy nem mint ſoc feleſeget tartani. Az vtan azt mongya. De ő fedezi az ő kegyetlenſeget palaſtal. Az az, ti kic feleſegteket el hagytátoc és idegeneket vőtetec, ezzel mentitec magatokat, és bűnőtőket ezzel fedezitec mint egy palaſtal, hogy azokat noha el hagytátoc, mind az altal, hazatokban tartyatoc, &c. De Tremellius ſockal külömben fordittya. Az Izraelnec Wra istene azt mondgya hogy neki nem tetzic az el hagyas, mert ő az ő kegyetlenſeget az ő palaſtiaual fedezi, &c. Az az, iol lehet ti az isten tőruenyeuel mentitec magatokat: mely vagyon Deutr. 24. De az isten nem engedi hogy feleſegtec ellen valo hamiſſagtokat az ő tőruenyeuel fedezzetec mint palaſtal. Mert gyűlői Isten azt, ha valaki ohnelkűl el hagyja feleſegét.

17 k El fáraztottatoc az WRat
az ti beſiédeteckel, és azt kérdi-
tec, miuel fáraztottuc el őtet? ez-
zel hogy azt mondgyátoc, hogy
valaki gonozt czelekeſiic kedues
az WR előtt, és azokban győ-
nyörködic, vagy mikor azt mon-
dottátoc: hól vagyon az itélő I-
sten?

k: Harmadic vetec, hogy azt isten igaſſaga ellen karomlaſokat ſolnac.

III. Rész.

Az Istentelenecknec az félső Caputban valo zugolodasoc ellen igeri Isten hogy el boczattya az kereſztelő Ianost és az Messiast, ki à hiueket meg tiztitia, az hitetleneket meg büntetie. Az vtan inti őket poenitentiara, és ſemekre hannya az ő bűnőket. Az Isten félőknec minden iot iger, &c.

1 IMé én el küldöm az én An-
gyalomat, és meg tiztittya
az vtat én előttem, és mindiárást
eliő az ő templomába az WR
az kit ti kerestec, és az ſiőuetség-
nec kőuete az kit kéuántoc, imé
eliő azt mondgya az seregeknec
Wra.

Matth. 11. Marc. 1. Luce 1.

IEVSS CHRISTVS.

2 Es kitſoda ſſenuedheti el az ő
el iőuetelinec napiát? és kitſoda
maradhat meg az ő meg ielené-
ſekor? Mert ő ollyan mint az tiz-
titó tűz, és mint az ruha feſtők-
nec feijéritő fűuőc.

Chriſtus be-ſaima.

3 a Miképpen űl az ezűſtnec ol-
uaztóia és tiztitóia, vgy meg tiz-
tittya az Leui fiait, és meg friſſeli
őket mint az aranyat és mint az
ezűſtőt, és az WRnac áldoznac
igaſſággal.

a: chriſtuſnac ereié és cze-lekedeti à hi-uekben.

4 Es kedues léſien az WRnac
az Iudánac és Ieruſálemnec ál-
dozattya, mint az régi napok-
ban, és az régi eſitendőkben.

5 b Es hozzátoc közelitec az ité-
letre, és hirtelen tanú léſiec à ſiem
fény veztőc ellen, az paráznác és
hamiſſan eskűuőc ellen, és kic az
munkáſnac berit meg tartyác, az
őzuegyet, áruát, idegent nyomor-
gattyác, és az kic nem féltec en-
gemet, azt mondgya az ſeregek-
nec WRa.

b: Chriſtus ereié az hitetlenekben, és azoc ellen.

6 c Mert én WR Iſten meg nem
változom. Azért ti Iácobnac fiai
megis nem eméztettec meg.

c: Az az, noha ti engemet abban vadoltoc hogy meg változuan ir galmaſſágom ban, de nem változtam, mely meg tetzic innet, mert az ti bű-neitekért meg nem eméztet-telec titeket.

7 d Az ti atyáitoknac ideiektől
fogua el táuoztatoc az én parant-
ſolatimtól, és meg nem őriztétec
azokat. Terietec én hozzám,
énis ti hozzátoc terec, azt mond-
gya az ſeregeknec Wra, és mon-
dátoc, miben teriűnc te hoz-
zád?

d: Negyedic vetke az népnec, hogy az dezmat nem adgyac meg igazan, és inti őket Poenitentiara.

8 Auagy meg foztyaié ember
az Iſtent, miuel hogy ti engemet
meg foztottatoc? és mondátoc,
miben foztottunc meg tégedet?
az dezmákban és az áldozatok-
ban.

9 Atockal meg átkoztattatoc,
miuel hogy ti engemet mind fe-
ienként meg foztottatoc.

10 Hozzátoc bę az egéſi dezmát
az én tár házamba, és légyen élés
az én házamban, és probállyatoc
meg ezen engemet, azt mondgya
à ſeregeknec WRa, ha meg nem
nitom ti néktec az egeknec cza-
tornáit, és ha áldáſt nem botſá-
toc reiátoc, annîra hogy helyet
ne tałálhaſſatoc marhátoknac.

11 Es meg dorgálom ti érőtte-
tec az kár téuőt, és nem vezti el
az ti főldeteknec gyűmőltſét, és
nem léſien az ſiőlő tő meddő ti
néktec mezőtőken, azt mondgya
az ſeregeknec WRa.

12 Es bódognac mondanac ti-
teket minden népec, mert léſitec
drága főldnec lakói, azt mond-
gya az ſeregeknec WRa.

13 e El hatalmaztac én ellenem
az ti beſiédetec, azt mondgya az
WR, és mondátoc: miben ſiól-
tunc ellened?

e: őtődic vetke az népnec hogy nem tennec meg és az Iſteni ſſolgalatot meg vnuan az Iſtentelenſegben gyönyörködnec.

14 Ezt mondottátoc, hijába ſiól
gálunc Iſtennec, mi haſina vagjon
hogy az ő tőruényét őrizzűc, és
hogy alázatoſon viſeltűc magun-
kat az ſeregeknec WRa előtt.

15 Sőt inkáb bódogoknac mon-
gyác az keuélyeket, neuekednec
az kic hamiſſágot czelekeſinec,
és az kic kéſértic az Iſtent, meg
ſſabadulnac.

f: Az az, noha az Iſtentelenec nem felic az Iſtent, és nem tiztelic, mind az által az hiuec felic tiztelic, és variac az Iſtent az ő nyomoruſagokban, kic az Iſtennel ſſinec őrőc emlekezetben.

16 f Ackor az kic az WRat félic
ſiólánac kiki mind az ő felebarát-
tyának, és reáia figyelmezéc az
WR és meg hallá, és irattatéc
emlekezetnec kőnyue ő előtte a-

zokért

zokért az kic az WRat féléc, és
az ö neuét meg beczüllic.
17 Es léſinec énnékem azon az
napon mellyen igéretemet meg
tellyeſitem, kéuáltképpen való né
pemmé, azt mongya az ſeregek-
nec WRa, és keduezec nékiec
miképpen ember az ö fiának ked-
uez, az ki ö hozzá engedelmes.
18 Ackor meg tęruén meg lát-
tyátoc mitſoda külömbſég lé-
gyen az igaz és Iſtentelen között,
az között, az ki ſiólgál Iſtennec,
és az ki nem ſiólgál nékie.

IIII. *Réſz.*

Szol ez Caputban az Meſsiaſnac el iöue-
telinec napiarul, ki az hiuec és hitetlenec kö-
zött külömbſéget tegyen mint az felsö Ca-
putban monda. Szol az keresztelö Ianoſ-
rolis. De minec elötte el iöne keresztelö Ia-
nos és az Meſsias, inti öket hogy meg emle-
kezzenec az Moſesröl.

1 MErt imé el iö à nap, mint
az égö kementze, és meg
eméztetnec minden keuélyec, és
minden álnokſágnac czelekedöi
mint az pozdoria, és meg égeti
öket az az iöuendö nap, azt mond
gya az ſeregeknec WRa, annira
hogy ſem gyökerec ſem ágoc ne
maradgyon.
2 Es fel támad ti néktec kic az
én neuemet félitec az igaſſágnac
napia, és egeſſég léſſen az ö ſſár-
nyai alatt, és elö mentec ſ-meg ſſa-
porodtoc mint az meg hizlált
túlkoc.
3 Es lábotoc alá tapodgyátoc
az Iſtenteleneket: Mert ollyanoc
léſinec az ti lábaitoknac talpai
alatt mint az hamú, à napon mel-
lyen beſſédemet meg tellyeſitem,
azt mondgya az ſeregeknec W-
ra.
4 Meg emlekezzetec Moſeſnec
az én ſiólgámnac töruényéröl, a: Az Horeb
mellyet ö altala Horeb[a] hegyén az és Sinai, egy
egéſſ Izrael népénec adtam, tudni hegy, ezac
illic az én végezéſimet és itéleti- hogy annac
met. az hegynec
5 Imé én el boczátom ti néktec nap kelet fe-
az Illyęs Prophétát minec elötte löl valo réſſét
el iö az WRnac nagy és[b] ret- hittac Horeb-
ſülletes napia. nec, az nap nyugat felöl valo réſſét Sy-nainac.
b Vagy rötte-netes.
6 Es az atyáknac ſiuöket az Matth. 17.
fiakhoz haitya, és az fiaknac ſiuö- Marc. 9.
ket az atyákhoz, hogy el iöuén el Luc. 1.
ne veſieſſem ez földet öröc veſie-
delemmel.

Malachias könyuénec végę.